

POLGÁRI KOLLÉGIUM

Polgári Szakág

A Bírósági Határozatok című folyóiratban 2004. évben megjelent határozatok

1. BH 2004/4/142.

I. A szerződés valamely lényeges tartalmi elemében való megállapodás hiánya a szerződés létre nem jöttének, és nem semmisségének megállapítására ad alapot [Ptk. 200. § (2) bek., 205. § (1) és (2) bek., 240. § (2) bek.].

II. Az 1991. évi IL. tv. 40. § (1) bekezdése a fedezetelvonó szerződés speciálisan szabályozott esetét határozza meg. Az e körbe tartozó szerződések érvényesek ugyan, de a gazdálkodó szervezet hitelezőivel szemben hatálytalannak minősülnek [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 40. § (1) bek.; Ptk. 203. § (1) bek.].

III. Az 1991. évi IL. tv. 40. § (1) bekezdésében szabályozott 90 napos keresetindítási határidő elévülési jellegű anyagi jogi határidő, melynek számítására az anyagi jog rendelkezései az irányadók, ezért a keresetlevélnek a lejárát napjáig a bíróságra meg kell érkeznie. Elmulasztása miatt igazolásnak helye nincs, meghosszabbodását az elévülés nyugvása eredményezheti [1991. évi IL. tv. (Cstv.) 40. § (1) és (4) bek.; Ptk. 326. § (2) bek., 328. § (1) bek., 329. § (1) bek.; Ptké. 3. § (1) bek.].

IV. A fedezetelvonó szerződés hatálytalanságának megállapítása iránt indított per is követelés biztosítása iránti pernek tekinthető, ezért a pertárgy értékének meghatározására a Pp. 24. § (2) bekezdés *f* pontja irányadó [Pp. 24. § (2) bek. *f* pont].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.364/2003. sz.)

2. BH 2004/4/148.

A társadalmi szervezet igényelheti a működtetési céljaira használt ingatlan tulajdonjogának átadását. Ennek elmaradása esetén keresettel kérheti az igény jogszerűségének megállapítását. [1997. évi CXLII. tv. 2. §; 1999. évi CVII. tv. 2. §, 8. § (2) bek., 9. §; Pp. 123. §]

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 20.395/2003. sz.)

3. BH 2004/5/179.

A megbízási jogviszony lényeges tartalmi eleme a megbízó korlátlan rendelkezési joga. A Ptk. 4. § (1) bekezdés által előírt jóhiszemű joggyakorlás követelményével ellentétes, ha a jogutód terhére határozott időre szóló, a felmondás jogát jelentős mértékben korlátozó kötelezettségvállalás történik.

A megbízó felmondási jogának aránytalan mértékű korlátozása tartalmilag a felmondási jog gyakorlását kizárja, ezért a jogszabály megkerülésére irányul és ennek következtében semmis [Ptk. 4. § (1) bek., 200. § (1) és (2) bek., 483. § (1) és (4) bek.; 1998. évi XI. tv. 24. § (2) és (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.319/2003. sz.)

4. BH 2004/6/236.

A joglemondó nyilatkozatot kiterjesztően értelmezni nem lehet, megállapítására kivételesen sor kerülhet akkor is, ha az ráutaló magatartással történt és a körülmények alapján kétségtelen a lemondás szándéka. Önmagában azonban valamely jog érvényesítésének a hiányából nem lehet a joglemondásra következtetni [Ptk. 207. § (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.059/2003/6. sz.)

5. BH 2004/6/238.

I. Lopáskár, mint biztosítási esemény megállapítása abban az esetben, ha az elkövetők a gépjárművet koccanásos balesetet imitálva tulajdonítják el.

II. Casco biztosítási szerződés általános szerződési feltételei közül a megfelelő lezárás követelményének alakulása a jármű elrablása esetén [Ptk. 207. § (1) bek., 536. § (1) bek., 548. §].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.771/2003/4. sz.)

6. BH 2004/6/242.

Tárgyalás elmulasztás miatti igazolási kérelemnek való helyt adás esetén az elmulasztott határnapon tartott tárgyalást a szükséges keretben meg kell ismételni. A korábban meghozott ítélet hatályban tartása, illetve hatályon kívül helyezése kérdésében való döntést a megismételt tárgyalás alapján hozott ítéletnek kell tartalmaznia [Pp. 109. § (4) bek., 212. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 2. Pf. 20.058/2004/4. sz.)

7. BH 2004/7/273.

Nincs helye sajtó-helyreigazításnak, ha a sajtószerv valamely büntető-, polgári-, közigazgatási eljárás befejezése előtt a valóságnak megfelelően tájékoztat az eljárásban megállapított tényről [Ptk. 79. § (1) bek.; Pp. 342. § (2) bek., 343. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 2. Pf. 21.633/2003. sz.)

8. BH 2004/7/276.

Büntetőeljárás során lefoglalt, az érdekelt őrizetében hagyott tárgy esetében az állagmegóvás kötelezettsége az érdekeltet terheli. Ha a dolog fenntartása végett szükséges: a használatot meg kell engedni. Jogellenesen jár el a hatóság, ha az állagmegóvást előírja, de lehetséges módjától elzárja az érdekeltet [Ptk. 349. §; 1973. évi I. tv. 101. § (2) bek; 117/1984. BM–IM–PM–Legf. Ü. együttes utasítás 5. § (2) bekezdés a) és b) pont, 22. §].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 21.276/2003. sz.)

9. BH 2004/6/279.

I. A fuvarozási és szállítványozási szerződés írásba-foglalási kötelezettség hiányában, a feleknek a lényeges kérdésekben való szóbeli megállapodása alapján is létrejön. A szerződés minősítése során figyelemmel kell lenni az ügyletkötés körülményeire, továbbá arra, hogy gazdálkodó szervezetek között a szavaknak az üzleti életben elfogadott és szokásos jelentést kell tulajdonítani.

II. A szállítványozó a közvetett szállítványozók kiválasztásánál úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ennek során meg kell győződnie arról, hogy azok a szállítványozási megbízás illetve a fuvarfeladat teljesítésére képesek-e, a kötelezettségeiket szerződés szerűen teljesítő szállítványozó illetve fuvarozó hírében állnak-e [Ptk. 207. § (1) bek., 488. § (1) bek., 514. § (1) bek., 515. § (1) bek., 520. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.803/2003/3. sz.)

10. BH 2004/9/359.

A bánatpénz elsődlegesen a szerződéstől való elállás esetére köthető ki, de nincs akadálya annak, hogy a felek más kötelezettség teljesítésére vonatkozóan hasonló rendeltetésű pénzüsszeg megfizetéséről állapodjanak meg. Ha a bánatpénz elvesztésére vonatkozó feltételek nem következtek be, a letett összeg visszajár. A felek által újabb feltételek mellett utóbb folytatott szerződéskötési tárgyalásokhoz nem kapcsolható az eredetileg más feltételekre vonatkozó bánatpénz fizetési kötelezettség [Ptk. 200. § (1) bek., 205. § (1) és (2) bek., 211. § (1) bek., 213. § (1) bek., 320. § (1) és (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.969/2003. sz.)

11. BH 2004/9/369.

A külföldi választottbírói határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló – az 1962. évi 25. tvr.-rel kihirdetett – New York-i Egyezmény alkalmazása során a kereskedelmi jogviszony fogalmát a hatályos Ptk. 7. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban kell értelmezni [1962. évi 25. tvr.; 1994. évi LXXI. tv. 64. § d) pont, 65. §; Ptk. 7. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 3. Pf. 25.298/2004. sz.)

Az Ítéltáblai Határozatok című folyóiratban

2004. évben megjelent határozatok

1. ÍH 2004/1/23.

I. Közös tulajdonban álló ingatlan részilletőségére kötött csereszerződés esetén a tulajdonostársat elővásárlási jog nem illeti meg.

II. A bizonyítás elmulasztásához vagy sikertelenségéhez fűződő törvényi jogkövetkezmény alkalmazásának előfeltétele, hogy a bíróság előzetesen tájékoztassa a felet a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. [Ptk. 145. § (2) bek., 373. § (1) bek., 378. §; Pp. 3. § (3) bek., 141. § (2) és (6) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 21.245/2003. sz.)

2. ÍH 2004/1/25.

Nem érvénytelen az adásvételi szerződés önmagában azon ok miatt, hogy egy hitelszerződés biztosítékaul szolgál. Megalapozhatja azonban az érvénytelenséget az, ha a hitelező az ingatlant nem reális, nem értékarányos áron szerzi meg. [Ptk. 207. § (5) bek., 201. § (2) bek., 202. §]

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 21.342/2003. sz.)

3. ÍH 2004/1/28.

Jogellenes a rendőri igazoltatást követő, személyazonosság megállapítása céljából történt előállítás, ha nem teszik lehetővé a személyazonosság más, egyszerűbb módon való tisztázását. Az intézkedés megválasztásánál érvényesülni kell annak a követelménynek, hogy az eredményesség biztosítása mellett az a legkisebb korlátozással, károkozással járjon. [Ptk. 349. §; 1994. évi XXXIV. tv. 15. §, 29. §, 33. §; 3/1995. (III. 1.) BM rend. 37. § (1) és (2) bekezdés]

(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 21.130/2003. sz.)

4. ÍH 2004/1/30.

Az érvényesíteni kívánt jog keresetlevélben való feltüntetésének kötelezettsége nem jelenti egyben azt is, hogy a bíróság a döntését kizárólag a fél által megjelölt tételes jogszabályokra alapíthatja. [Pp. 121. § (1) bek. c) pont; 1972. évi 31. tvr. 30. § (1) bek. c) pont]
(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 20.369/2003. sz.)

5. ÍH 2004/1/31.

A költségmentesség engedélyezéséhez szükséges feltételek szabályozásának hiányában a jogi személy részére költségmentesség nem engedélyezhető [6/1986. (VI. 26.) IM rend.; 2/1968. (I. 24.) IM rend.]
(Fővárosi Ítéltábla 3. Pf. 20.143/2004. sz.)

6. ÍH 2004/2/55.

A bíróság ügyviteli mulasztása miatt kiadott és foganatosított elfogatóparancs teljesítésével, valamint az előzetes fogva tartással összefüggő személyiségi jogsértés miatti nem vagyoni kártérítési igény meghatározásánál irányadó szempontok. [Ptk. 339. §, 349. § (1) és (3) bek., 76. §, 78. §]
(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.002/2003/2.)

7. ÍH 2004/2/56.

A névviselési jog sérelme bejegyzett cégnév használatával is megvalósulhat, annak bekövetkezése nem lehet időben korábbi, mint a cégnévnek a cégnyilvántartásba történt bejegyzése. A cégnév használatával összefüggő személyhez fűződő jog megsértésére alapított igény vizsgálata és annak elbírálása nem a cégbíróság, hanem a peres eljárásra hatáskörrel rendelkező bíróság feladata. [Ptk. 77. § (1) és (3) bek.; 1996. évi LVII. tv. (Tpv.) 6. §; 1997. évi CXLV. törvény (Ctv.) 15. § (1)–(2) és (8) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 8. Pf. 20.554/2003/3.)

8. ÍH 2004/2/57.

Önmagában az a körülmény, miszerint egy magatartás bűncselekményt valósít meg – a büntető jogszabályok által meghatározott eltérő jogkövetkezmények miatt – nem eredményezi az ugyanezen magatartás útján létrejött szerződés érvénytelenségét, mert azt kizárólag a polgári jog szabályai szerint releváns tények válthatják ki. [Ptk. 200. § (2) bek., 217. § (1) bek., 218. § (1) bek., 219. § (1) bek., 223. § (1) bek., 537. § (1) bek.; 1997. évi CXLIV. tv. (Gt.) 39. § (1) bek., 40. § (3) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 21.940/2003/3.)

9. ÍH 2004/2/61.

I. Az állami költségvetés terhére nyújtott lakásépítési támogatás jogosulatlan igénybevételével megvalósult károkozásnál az állam igényérvényesítése során a szerződésen kívüli kártérítési felelősség szabályai érvényesülnek.
II. A polgármesteri hivatal ügyintézőjének államigazgatási jogkörben kifejtett tevékenysége keretében elkövetett magatartásáért nem az önkormányzatot, hanem a polgármesteri hivatalt terheli kártérítési felelősség. [Ptk. 339. § (1) bek., 348. § (1) bek., 349. § (1) bek., 344. § (1) és (3) bek., 36. § (1) bek.; 106/1988. (XII. 26.) MT rend.]
(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.439/2004/4.)

10. ÍH 2004/2/64.

Lényeges eljárási szabálysértésnek minősül a keresetlevél részbeni – egyes alperesekkel szemben illetve egyes kereseti követelések tekintetében történő – idézés kibocsátása nélküli elutasítása. A keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására akkor kerülhet sor, ha a Pp. 130. § (1) bekezdésében foglalt valamely feltétel a keresetlevél egészére fennáll. [Pp. 130. § (1) bek., 121. §]
(Fővárosi Ítéltábla 1. Pf. 20.072/2004/2.)

11. ÍH 2004/2/66.

Az ügyvédi költségek felőli határozathozatal során a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletet, csak a jogszabály hatálybalépését – 2003. szeptember 1. napját – követően indult ügyekben lehet alkalmazni. [32/2003. (VIII. 22.) IM rend.; 8/2002. (III. 30.) IM rend.]
(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 21.658/2003/3.)

12. ÍH 2004/3/95.

A perköltség-biztosítókra vonatkozó Pp. 89. §-ának (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezést Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozására tekintettel az EK-Szerződéssel összhangban kell értelmezni.
A közösségi jogban meghatározott egyenlő elbánás elve tiltja, hogy egy tagállam megkövetelje egy másik tagállamban bejegyzett társaságtól perköltség-biztosíték letételét, ha egyébként hasonló igényt az érintett tagállam területén bejegyzett jogi személyekkel szemben nem támaszt [Pp. 85. § (5) bek., 89. § (1) bek.; EK-Szerződés 12. cikk].
(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.676/2004/1.)

13. ÍH 2004/3/96.

I. A jogértelmezési tévedésre alapított államigazgatási jogkörben okozott kárigény elbírálásánál a konkrét jogértelmezést, annak jellegét, szükségességét kell vizsgálni. Amennyiben a jogszabályi rendelkezés egyértelmű,

mérlegelésre lehetőséget nem nyújt, a tartalmával ellentétes vagy azt szűkítő értelmezés kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedésnek minősül, ezért felróható.

II. Az anya önrendelkezési joga körébe tartozik a terhesség-megszakítás tekintetében a döntés meghozatala. Ennek kizárása személyhez fűződő jogsértést valósít meg azért, hogy sérül az emberi méltósághoz és a magánélethez való személyiségi jog. [Ptk. 75. § (1) bek., 76. §, 84. § (1) bek., 349. § (1) bek., 355. § (4) bek.; 1992. évi LXXIX. tvv. 5. §, 7. §;

60/1992. (XI. 17.) AB határozat]

(Fővárosi Ítéltábla 2. Pf. 20.005/2004/5. sz.)

14. ÍH 2004/3/97.

I. A megbízási szerződés esetében akkor is jár a megbízottnak a megbízási díj, ha a felek megállapodása arról nem tesz említést, de nincs olyan körülmény, ami miatt azt lehet feltételezni, hogy a megbízott ingyenesen vállalkozott az ügy ellátására. A visszerhesség vélelme kivételesen és csak akkor nem érvényesül, ha a felek közötti viszony vagy az ügy jellege az ellenszolgáltatás nélküli kötelezettségvállalást támasztja alá.

II. A kérelemhez kötöttség nem jelent egyben jogcímhez kötöttséget, ezért önmagában a jogcím téves megjelölése miatt a kereset nem utasítható el. [Pp. 3. § (1) és (2) bek.; Ptk. 201. § (1) bek., 474. § (1) bek., 478. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.906/2003/3. sz.)

15. ÍH 2004/3/100.

Kívülálló jóhiszemű harmadik személy érdekeinek, és a forgalom biztonságának védelme azt indokolja, hogy a cégnyilvántartásból ki nem tűnő változásra a változással érintett cég alappal ne hivatkozhat. A közhiteles nyilvántartásban feltüntetett körülmények megváltozása csak akkor hatályos harmadik személyek irányában, ha e változást a nyilvántartásba bevezették. [1969. évi IX. tv. 13. § (1) bek. és (2) bek. a)–b) pont; Ptk. 29. § (3) és (4) bek., 221. §, 237. § (2) bek.; 1988. évi VI. tv. (régi Gt.) 197. § (1) bek., 199. § (1) bek.; 1997. évi CXIV. tv. (új Gt.) 156. §; 1989. évi 23. tvr. (Ctvr.) 2. § (1), (2), (4) és (5) bek., 8. § (1) bek. c) pont.; 1997. évi CXLV. tv. (Ctv.) 17. § (3) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 8. Pf. 20.427/2003/4.)

16. ÍH 2004/3/101.

A perfeljegyzés feltételei nem állnak fenn a fedezetelvonó szerződés miatti perindítás esetén. A Ptk. 203. § (1) bekezdésére alapított keresetnek való helytadás során az ítéleti rendelkezés ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett adatokat nem érint, ezért nem minősül ingatlan tulajdonjogát érintő pernek az eljárás. [1997. évi CXLI. tv. 64. § (1) bek. b) pont; Ptk. 203. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 21.243/2003/7. sz.)

17. ÍH 2004/3/102.

A perindítás tényének ingatlan-nyilvántartásban történő feljegyzése iránti kérelem elbírálásánál csak a bejegyzés törvényi feltételének fennállása képezheti vizsgálat tárgyát. Az ügy érdemére, a kereseti követelés minősítésére vonatkozó hivatkozás nem vehető figyelembe. [1997. évi CXLI. tv. 64. § (1) bek. b) pont]

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 21.826/2003/3. sz.)

18. ÍH 2004/4/133.

Az önkormányzat valamint a polgármesteri hivatal egymástól elkülönült, önálló polgári jogi jogalanysággal rendelkező szervezetek, az egyik által kötött szerződés a másikat nem kötelezi. [Ptk. 28. § (3) bek., 36. § (1) bek.; 1990. évi LXV. tv. (Ötv.) 9. § (1) bek., 1992. évi XXXVIII. tv. (Áht.) 66. §]

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.507/2003. sz.)

19. ÍH 2004/4/137.

A személyes gyógyszertár működtetési jog két elemből áll: a személyi jogból és a működtetési jogból. Ha a gyógyszerész betéti társaság keretében működteti a gyógyszertárat, a személyi jog a gyógyszerészé, a működtetési jog a betéti társaságé, ez esetben a működtetési jog, mint vagyoni értékű jog átruházásáról is csak a betéti társaság dönthet. [Ptk. 112. § (1) bek., 117. § (1) bek., 200. § (2) bek.; 1994. évi LIV. tv. 2. §, 10. §, 15. §, 19. §, 36. §, 40. §]

(Fővárosi Ítéltábla 3. Pf. 20.135/2003/4. sz.)

20. ÍH 2004/4/138.

I. Az általános szerződési feltételeket alkalmazó félnek komoly és valóságos lehetőséget kell adnia a másik fél számára a szerződés tartalmának befolyásolására, a szerződés előre megszövegezett tartalmától való eltérésre. A felek szerződéskötési tárgyalásai önmagukban nem minősíthetők úgy, hogy a szerződési feltételek kialakításában mindkét szerződő fél részt vett. Nem bizonyítja ezt az a kikötés sem, hogy a másik szerződő fél a szerződési feltételek kialakításában való részvételét a szerződés aláírásával elismeri.

II. Az ingatlanközvetítői szerződések nem rendelkeznek a kereskedelmi ügynöki szerződés ismérveivel, ezért e jogügyletekre az önálló kereskedelmi ügynöki szerződésről szóló 2000. évi CXVII. törvény rendelkezései nem alkalmazhatók.

III. A közvetítő számára egyoldalú és indokolatlan előnyt jelent, ezért tisztességtelen az a kikötés, amely szerint a megbízó akkor is köteles a közvetítői díjat megfizetni, ha a szerződéskötés nem az ő tevékenységének eredménye,

továbbá az, hogy a közvetítői díj a szerződés megszűnése után meghatározott időtartamra is jár. [Ptk. 209/B. §, 478. §; 2000. évi LXVII. tv. (1) § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.635/2004/2. sz.)

21. ÍH 2004/4/139.

A hatályos jogszabály alkalmazásának elmulasztásával megvalósuló jogalkalmazói tévedés a közigazgatási jogkörben okozott kártérítési felelősséget nem alapozza meg, ha az nem tekinthető kirívóan súlyos tévedésnek. Ilyen megítélés alá esik a közigazgatási szerv azon mulasztása, hogy az új jogi szabályozáson alapuló GYES mellett – 1996. április 15. napját követően – a korábbi szabályozási rendszerhez tartozó jövedelempótlékot nem folyósította. [26/1979. (VII. 21.) MT rend. 20. §; Ptk. 349. § (1) bek.]
(Fővárosi Ítéltábla 1. Pf. 20.727/2004/5. sz.)

22. ÍH 2004/4/141.

I. Az engedményezéssel a követelés jogcíme nem változik meg. Ha a munkáltató a volt munkavállalójával szemben fennálló, munkaviszonyból eredő követelését másra engedményezi, ez a körülmény a bíróság hatáskörét nem érinti.
II. A másodfokú bíróság a hatáskör hiányának fennállása esetén – az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése mellett – a pert megszünteti, és egyidejűleg rendelkezik az ügynek a hatáskörrel rendelkező bírósághoz történő áttétele iránt. [Ptk. 328. §; Pp. 157. § a) pont, 158. § (2) bek., 251. §]
(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.599/2004/4. sz.)

A Bírósági Döntések Tára című folyóiratban

2004. évben megjelent határozatok

1. BDT 2004/1/1.

Árvízvédelemre irányuló közhatalmi tevékenység során okozott kárért fennálló felelősség és szükséghelyzetben okozott kár elhatárolási kérdései [1995. évi LVII. tv. 16. § (4) bek. b) pont].
(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.504/2003/3.)

2. BDT 2004/1/4.

Magánszemélyek is megállapodhatnak az ügyleti kamat után kamat fizetésében (kamatos kamatra vonatkozó kikötés). A feleknek azonban kifejezetten meg kell állapodniuk abban, hogy az adós a lejárt kamatok után is további ügyleti kamatot tartozik fizetni [Ptk. 232. § (1) bek.].
(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.260/2003/3.)

3. BDT 2004/1/9.

Az Országgyűlés nem költségvetési szerv, ezért nem minősül jogi személynek és perbeli jogképességgel sem rendelkezik [1992. évi XXXVIII. tv. (Áht.) 20. § (2) bek.; Pp. 130. § (1) bek. e) pont].
(Fővárosi Ítéltábla 2. Pf. 21.483/2003/1.)

4. BDT 2004/2/14.

A megbízott a megbízási szerződés alapján nem eredmény elérésére vállal kötelezettséget, de felelősséggel tartozik azért, ha az eredmény az ő szerződésszegésére visszavezethető ok miatt marad el [Ptk. 318. § (1) bek., 474. § (1) bek.].
(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.390/2003/3.)

5. BDT 2004/2/15.

Az üzletrész adásvételével kapcsolatban az elővásárlási jog gyakorlására jogosultak körére, a nyilatkozattétel határidejére a Gt. szabályai az irányadók, ugyanakkor az elővásárlási jog tartalmára vonatkozóan alkalmazni kell a Ptk. 373. §-ában foglalt szabályokat, valamint a PK 9. számú állásfoglalás IX. pontját. Ennél fogva az ajánlatot teljes terjedelemben közölni kell a jogosulttal. [Ptk. 373. §]
(Fővárosi Ítéltábla 3. Pf. 20.676/2003/4.)

6. BDT 2004/2/19.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati határozatával érvénytelenített választott bírósági határozatban megállapított és a jogosultnak ki is fizetett teljes perköltség a Legfelsőbb Bíróság határozatának időpontjától a jogosult birtokában jogcím nélküli. Mivel az újabb eljárásban megítélt perköltség csak a jövőre szólóan és nem visszamenőleg esedékes, a teljes perköltség visszajár, függetlenül a később megítélt perköltség összegétől [Ptk. 361. § (1) bek.; 1994. évi LXXI. tv. 56. § (2) bek.].
(Fővárosi Ítéltábla 4. Pf. 21.426/2003/6.)

7. BDT 2004/3/28.

Amennyiben a szállítási szerződés megrendelőjének a szolgáltatáshoz fűződő gazdasági érdeke utóbb megszűnik (pl. privatizáció folytán) a szerződést – kártalanítási kötelezettség mellett – általános elállási joga gyakorlásával szüntetheti meg. A privatizáció ténye önmagában a privatizált vagyona korábban kötött szerződés lehetetlenségét nem eredményezi [Ptk. 312. § (1) és (2) bek., 379. §, 381. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20608/2003/5.)

8. BDT 2004/3/31.

Az ideiglenes intézkedést elrendelő végzés – a törvény erejénél fogva – előzetesen végrehajtható, függetlenül attól, hogy a végzés rendelkező része tartalmazza-e. Az ellene benyújtott fellebbezés nem halasztó hatályú, fellebbezésre tekintet nélkül az ilyen határozat alapján végrehajtható van helye. A törvény a másodfokú bíróság tanácselnökének a hatáskörébe utalja a végrehajtás felfüggesztését, ha a bíróság a Pp. 231–232. § rendelkezéseinek ellenére nyilvánította előzetesen végrehajthatónak a határozatot. [1994. évi LIII. tv. (Vht.) 13. § (1) bek.; Pp. 156. § (8) bek., 231. §, 232. §, 240. § (2) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 3. Pkf. 21.773/2003/1.)

9. BDT 2004/3/32.

A fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására vagy az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásának indítványozására – a Pp. 235. § bekezdésébe foglalt korlátai mellett – kerülhet sor, ha az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul, azzal, hogy a Pp. 141. § (2) bekezdés szerinti perviteli és a (6) bekezdés jogkövetkezményeit alkalmazni kell [Pp. 141. § (6) bek, 235. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 3. Pf. 20.415/2003/10.)

10. BDT 2004/4/40.

A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározásánál irányadó szempontok [Ptk. 335. § (1) bek.; Pp. 206. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 21.578/2003/3.)

11. BDT 2004/4/41.

Magyar állampolgár külföldi tartózkodása alatt a segítségnyújtás, az érdekvédelem a nemzetközi jog keretei között érvényesíthető. Az idegen ország hatóságainak eljárása tekintetében sem a magyar nagykövetség, sem a konzulátus nem rendelkezik hatalmi jogosítvánnyal [Ptk. 349. § (1) bek.; 152/1994. (XI. 17.) Korm. rend. 11. §].

(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.777/2003/3.)

12. BDT 2004/4/42.

A polgári eljárásra vonatkozó Hágai Nemzetközi Egyezmény III. részének perköltség-biztosítókra vonatkozó 17. cikkelye alkalmazásánál – a nyelvtani értelmezés mellett – az Egyezmény céljából, normarendszeréből és ennek a hatályos magyar jogrendben elfoglalt helyéből kiindulva kell a perköltség-biztosíték alóli mentesülésre jogosultak körét meghatározni. Ehhez képest a helyes értelmezés szerint a külföldi jogi személy felperest is megilleti a perköltség-biztosíték alóli mentesség [1966. évi 8. tvr. 1. §; Ptk. 28. § (3) bek.; Pp. 89. § (1) bek. a) pont].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 21.711/2003/3.)

13. BDT 2004/4/43.

Ha az adós a pénzforgalmi bankszámláját egyáltalán nem közölte, de a Vht. 6. § (3) bekezdésén alapuló eljárás során számos pénzforgalmi bankszámla válik ismertté vagy több pénzforgalmi bankszámlát közöl, de nem jelöli meg, hogy melyiken van kellő fedezet, úgy a jogosult nem köteles az összes pénzforgalmi bankszámlánál a követelés behajtását beszedési megbízással megkísérelni, elegendő azt az adatok alapján sikerrel kecsgetető pénzforgalmi bankszámlákra érvényesíteni [1994. évi LIII. tv. (Vht.) 6. § (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 3. Pkf. 25.044/2004/2.)

14. BDT 2004/5/49.

A tulajdonostársat egy adott jogügylet kapcsán csak egyszer, a vételi ajánlat közlésekor illeti meg az elővásárlási jog. Amennyiben nem él az elővásárlási jogával az megszűnik, és későbbi időpontban sem éled fel [Ptk. 145. § (2) bek., 319. § (1) bek, 373. § (1) és (6) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 1. Pf. 20.262/2003/3.)

15. BDT 2004/5/51.

Nincs akadálya annak, hogy a közbeszerzési eljárásban érvénytelen pályázatot benyújtó kérje a másik érvénytelen pályázatot benyújtóval kötött szerződés érvénytelenségének a megállapítását. Ehhez fűződő jogi érdeke abban jelölhető meg, hogy a szerződés semmissé nyilvánítása esetén új pályázatot kell kiírni, amelyen neki is lehetősége nyílik érvényes pályázat benyújtására [1995. évi XL. tv. (Kbt.) (1) bek. b) pont].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.020/2003/4.)

16. BDT 2004/5/52.

A felvásárlási támogatásra benyújtott pályázat elbírálása során közhatalmi jogkörben jár el a döntési jogkör gyakorlója. A pályázati feltételek teljesítése nem jelent jogosultságot a kérelemben megjelölt összegű költségvetési támogatás igénybevételeire. Erre vonatkozó alanyi jog hiányában alaptalan az elutasított pályázónak az elmaradt haszon címén támasztott kártérítési igénye a pályázatot elbíráló szerv jogszabálysértésére hivatkozva [273/1997. (XII. 22.) Korm. rend. 11. § (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.436/2003/2.)

17. BDT 2004/5/55.

A bére adott dolog jogi értelemben nem csak annak teljes fizikai megsemmisülése esetén tekinthető elpusztultnak, hanem akkor is, ha olyan jelentős mértékben károsodik, hogy már csak a szokásos karbantartás és felújítás körét lényegesen meghaladó munkával állítható helyre. Az ilyen mértékű károsodás jogi értelemben kimeríti a dolog elpusztulásának a Ptk. 430. §-ának (2) bekezdésében meghatározott fogalmát és ezért kiváltja a bérleti jogviszony megszűnésének a jogkövetkezményét [Ptk. 430. § (2) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.038/2003/3.)

18. BDT 2004/6/64.

Amennyiben a fél valamely magatartásnak a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló törvénybe ütközését állítja, neki kell bizonyítania azt a hivatkozását, hogy a magatartás nem felel meg a gazdasági életben kialakult szokásos, irányadó gyakorlatnak [Pp. 164. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.074/2003/2. sz.)

19. BDT 2004/6/66.

I. A szerződés hatályának megszűntét eredményező bontó feltétel és a visszavásárlási jog elhatárolásának szempontjából annak van jelentősége, hogy a feltétel a felek akaratán kívüli, jövőbeli bizonytalan esemény, míg a visszavásárlási jog az arra jogosult fél akarat-elhatározásán múló joggyakorlás.

II. A visszavásárlási jog – terhelési és elidegenítési tilalom biztosítékul történő kikötése nélkül – nem akadályozza meg az ingatlannal való rendelkezést és annak értékesítését, ezért az ilyen szerződés nem érvénytelen. [Ptk. 228. § (2) bek., 374. § (1) és (4) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.810/2003/5. sz.)

20. BDT 2004/7–8/73.

I. A társadalmi szervezet működésének törvényességi felügyelete során az ügyészség felügyeleti jogköre nem korlátozódik kizárólag arra, hogy a már bejegyzett alapszabályhoz igazodó-e a szervezet működése [1989. évi II. tv. (Et.) 14. § (1) bek.].

II. A perben felperesként eljáró ügyészt is tájékoztatni kell a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményéről. Ennek elmulasztása lényeges eljárási szabálysértést valósít meg [Pp. 3. § (3) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 4. Pf. 21.921/2003/9. sz.)

21. BDT 2004/7–8/75.

A jognyilatkozat Ptk. 295. §-a alapján bírói ítélettel történő pótlásának feltétele az, hogy a fél az adott nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettséget – általában valamely szerződéses megállapodásban – vállalja. E kötelezettségvállalás hiányában a nyilatkozat bírói ítélettel nem pótolható [Ptk. 5. § (3) bek., 117. § (3) bek., 205. §, 295. §, 579. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 21.108/2003/5. sz.)

22. BDT 2004/7–8/76.

I. A lakásépítési kedvezmény pénzügyi feltételeit a költségvetésből az állam biztosítja. A pénzintézet, mint jogszabályon alapuló bizományos állapotodik meg az arra jogosultakkal a lakásépítési támogatás folyósításáról. Az állam és a lakásépítési támogatást igénybe vevők között szerződéses jogviszony nincs, az állam a szerződésen kívüli kártérítés szabályai szerint érvényesítheti esetleges igényeit velük szemben [1979. évi II. tv. 8. § (1) bek.; 106/1988. (XII. 26.) MT rend. 12. § (1) bek.; Ptk. 339. § (1) bek.].

II. Mind az önkormányzatot, mind a polgármesteri hivatalt csak a saját tevékenységével kapcsolatos magatartásáért terheli helytállási kötelezettség. Amennyiben a jegyző a polgármesteri hivatal közigazgatási jogkörében jár el, az ebből fakadó kötelezettség a polgármesteri hivatalt terheli, annak ellenére, hogy a jegyző az önkormányzattal áll köztisztviselői jogviszonyban [Ptk. 348. § (1) bek., 349. § (1) bek.; 1990. évi LXV. tv. (Ötv.) 7. § (1) bek., 9. § (1) bek., 36. § (1) és (2) bek.; 1992. évi XXXVIII. tv. (Áht.) 66. §; Ptk. 36. § (1) bek.; 1964. évi III. tv. 24. §; 1992. évi XXIII. tv. 5. §, 6. §].

(Fővárosi Ítéltábla 3. Pf. 20.480/2004/2. sz.)

23. BDT 2004/7–8/77.

Ha a peres felek között érvényes szerződés nem jött létre és a szerződés létrehozását a fél közbeszerzési eljárásban nem is kérhette, őt csak a szerződés-kötés elmaradásából eredő biztatási károknak a megtérítése illeti meg. Nem tartoznak ebbe a köre az elmaradt szerződés teljesítése esetére várt hasznok [1995. évi XL. tv. (Kbt.) 34. § (1) bek., 59. § (1) bek., 60. § (1) bek.; Ptk. 6. §, 339. § (1) bek., 359. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.880/2003/3. sz.)

24. BDT 2004/7–8/78.

I. A perindítás hatályának beállta után a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasítására nem kerülhet sor, ilyen esetben a per megszüntetésének van helye. Idézés kibocsátása nélkül a keresetlevél csak abban az esetben utasítható el, ha valamennyi alperessel szemben és valamennyi kereseti kérelem tekintetében fennáll ennek előfeltétele.

II. Annak megítélése, hogy a felperes igényérvényesítési jogosultsága, tehát keresetösségi joga az általa megjelölt alperessel szemben fennáll-e, az az ügy érdemére vonatkozó olyan anyagi jogi kérdés, amelynek tárgyában a bíróságnak ítélettel kell határoznia.

[Ptk. 8. § (1) bek.; Pp. 121. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 1. Pf. 20.011/2004/2. sz.)

25. BDT 2004/9/86.

Nem jogosult a vagyonkezelő saját nevében a bérleti jogviszony felmondására és az ezzel összefüggő keresetindításra, ha az önkormányzat és a vagyonkezelő szerv közötti megbízási szerződés szerint a vagyonkezelő a tulajdonos nevében és helyette gyakorolja a bérbeadói jogokat. A megbízási szerződés nem alapozza meg a vagyonkezelő keresetösségi jogát a bérleti szerződés felmondásával összefüggő igényérvényesítésre [1993. évi LVIII. tv. (Ltv.) 36. § (2) bek; Ptk. 474–483. §].

(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.567/2003/11. sz.)

26. BDT 2004/9/89.

Nincs jogi akadálya annak, hogy a kölcsönszerződés biztosítékául a felek adásvételi szerződést kössenek. A kölcsönt biztosító adásvételi szerződés sem jelenthet azonban a szerződő félre aránytalanul terhebb kötelezettséget a biztosíték alapjául vállalt kötelezettségénél [Ptk. 117. § (1) bek., 207. § (5) bek., 234. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 20.145/2004/3. sz.)

27. BDT 2004/9/91.

A perköltség-biztosítékra vonatkozó Pp. 89. §-ának (1) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezést Magyarországnak az Európai Unióhoz való csatlakozására tekintettel az EK-Szerződéssel összhangban kell értelmezni. A közösségi jogban meghatározott egyenlő elbánás elve tiltja, hogy egy tagállam megkövetelje egy másik tagállamban bejegyzett társaságtól perköltség-biztosíték letételét, ha egyébként hasonló igényt az érintett tagállam területén bejegyzett jogi személyekkel szemben nem támaszt [Pp. 85. § (5) bek., 89. § (1) bek.; EK-Szerződés 12. cikk].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.676/2004/1. sz.)

28. BDT 2004/10/95.

I. Szerzői mű engedély nélküli felhasználására alapított kereseti követelésekkel szemben a szabad felhasználással védekező alperest terheli annak bizonyítása, hogy a szabad felhasználás körébe esett a felhasználás.

II. A mű önkényes „széttördelése” egyes részeinek eredeti képsorokból kiragadott és egészében más művészi élményt nyújtó módon való bemutatása alkalmas a szerző személyhez fűződő jogának megsértésére.

III. A mű jogsértő felhasználásával okozott nem vagyoni hátrányt bizonyítani kell, kivéve, ha bekövetkezése köztudomású. [1999. évi LXXVI. tv. (Szjt.) 16. § (1) bek., 33. § (1) bek., 34. § (1) bek., 94. § (2) bek.; Pp. 164. §; Ptk. 339. §, 355. § (4) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 8. Pf. 20.112/2003/5. sz.)

29. BDT 2004/10/101.

Hatályos jogszabály alkalmazásának elmulasztásával megvalósult jogalkalmazói tévedés felróhatóságának megítélése. A közigazgatási jogkörben okozott kár iránti igény elbírálásánál a felróhatóság körén kívül esik a közigazgatási szerv azon jogalkalmazói tévedése, hogy elmulasztotta folyósítani – 1996. április 15. napját követően – az új jogi szabályozáson alapuló GYES mellett a korábbi szabályozási rendszerhez tartozó jövedelempótlékot [26/1979. (VII. 21.) MT rend. 20. §; Ptk. 339. § (1) bek., 349. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 20.711/2004/2. sz.)

30. BDT 2004/11/114.

Az engedményezési szerződés megkötésére írásbeli alak nincs előírva, ezért a szóbeli megállapodással létrejött engedményezés is érvényes. A szóbeli szerződés tartalmának feltárása a bizonyítás körében okozhat nehézséget. Ennek során az utólagos írásbeli megerősítést tartalmazó okirat is bizonyítékul szolgálhat. [Ptk. 328–330. §, 339. § (1) bek., 349. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 9. Pf. 21.005/2003/4. sz.)

31. BDT 2004/11/115.

I. A kórházi kezelést követően a beteget elbocsátó intézmény, a szállítását megszervező biztosító társaság, valamint a tényleges szállítást végző mentőszolgálat egyetemleges kártérítési felelőssége a betegnek a szállítást követően bekövetkezett halála miatti kárért.

II. A betegszállítás is egészségügyi szolgáltatás. A betegszállítótól elvárható, hogy a beteg egészségügyi állapotáról akár az elbocsátó kórháztól, akár a zárójelentés megtekintésével megfelelően tájékozódjon.

[Ptk. 339. § (1) bek.; 1997. évi CLIV. tv. (Eütv.) 3. § e) pont, 77. § (3) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 7. Pf. 21.448/2003/5. sz.)

32. BDT 2004/11/116.

I. Az okiratszerkesztő ügyvédtől általában nem várható el, hogy a személyi igazolványban a kiállító hatóság egyes bejegyzéseit okiratszaktörési szinten elemezze.

II. Az eladóként jelentkező személy fizikai megjelenése folytán megmutatkozó életkora, valamint az okiratok alapján megállapítható születési dátuma között mutatkozó, nyilvánvaló és szemmel látható eltérés észlelésének elmulasztása a kellő gondosság hiányaként értékelhető. [Ptk. 474. § (1) és (2) bek.; 1998. évi XI. tv. 3. § (2) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 21.023/2004. sz.)

33. BDT 2004/12/123.

I. Nincs akadálya annak, hogy érvényes adásvételi szerződést kössön az eladó olyan dologra, amelynek a szerződéskötés időpontjában még nem tulajdonosa. Az ilyen szerződés nem érvénytelen és nem irányul lehetetlen szolgáltatásra. Az eladónak szerződéses kötelezettsége, hogy a szerződés teljesítéséhez megszerezze a tulajdonjogot.

II. Az engedményezés alapjául szolgáló szerződés meghiúsulása esetén az engedményező csak akkor követelheti az engedményestől az engedményezett követelés pénzbeli megtérítését, ha a kötelezett teljesítése folytán a követelés megszűnt. [Ptk. 117. §, 328. § (3) bek., 365. §, 369. §]

(Fővárosi Ítéltábla 6. Pf. 20.367/2004/2. sz.)

34. BDT 2004/12/124.

A semmis szerződés érvénytelenségére hivatkozás határidő nélküli jellege nem jelenti azt, hogy a jogkövetkezmények levonása is időbeli korlát nélkül lehetséges. Amennyiben az ingatlan harmadik személy részére történt elidegenítése az eredeti állapot természetben való helyreállítását kizárja, az ingatlan forgalmi értékének megfelelő pénzkövetelés kötetmi jellegű igény, ezért csak az elévülési időn belül érvényesíthető [Ptk. 237. § (1) bek., 324. § (1) bek.].

(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.699/2004/6. sz.)

35. BDT 2004/12/129.

A községi, városi önkormányzatok működésének alakítása, közigazgatási határaik meghatározása és megváltoztatása önkormányzati hatáskör, amely az érintett önkormányzatok közös döntési jogkörébe tartozik, a települési önkormányzatok képviselő-testületei megállapodásának tárgya. A településrészt átadó és az azt átvevő önkormányzat konszenzusa törvényi felhatalmazás alapján kötött közjogi, közigazgatási megállapodás, amelynek eredményeként földrajzilag megváltozik a települési önkormányzatok működési területe. Az ilyen közigazgatási jogi megállapodás a polgári jog eszközeivel nem kényszeríthető ki, nem támadható, és csak külön jogszabályi rendelkezés alapján vitatható. [Ptk. 235. §; 1990. évi LXV. tv. (Ötv.) 56. § (1) és (2) bek.; 1999. évi XLI. tv. 18. § (1) bek.]

(Fővárosi Ítéltábla 5. Pf. 20.919/2004/4. sz.)